T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 175
KARAR NO : 2018 / 218
KARAR TR : 20.4.2018

ÖZET : Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli bünyesinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdi feshedilen davacının, fiilen çalıştığı günler karşılığı olan kıdem tazminatı, fazla mesai ücreti, ulusal bayram genel tatil ücreti, ücret (gece ücreti) farkı alacağı ve yıllık izin ücreti alacağının ödenmesi istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.P.(E.)
Vekilleri : Av. O.S., Av.K.S.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. F.E.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin, davalı Bakanlığa bağlı Bursa Nilüfer Havva Aslanoba Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli'nde 19.09.2013 tarihinde işbaşı yaptığını, "usta öğretici" olarak "resepsiyon bölümünde" İş Kanununa tabi bir şekilde görev yapmakta iken iş akdini, gece ücreti farkları ile fazla mesai ve ulusal bayram genel tatil ücretlerinin ödenmemesi vb. gibi sebeplerle 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 24/2. ve 1475 Sayılı İş Kanunu'nun halen yürürlükte bulunan 14. maddesi gereğince evlilik sebebi ile haklı nedenle 11.06.2015 tarihinde feshettiğini; 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 41. maddesinde, haftalık çalışma süresinin 45 saat olarak belirlendiğini; müvekkili ile akdedilen sözleşmede, haftalık çalışma süresi 40 saat olarak belirlenmesine rağmen müvekkilinin her hafta en az 48 saat çalışmasını sürdürdüğünü, ancak yasa gereği kendisine ödenmesi gereken fazla sürelerle çalışma ve fazla çalışma ücretlerinin ödenmediğini; 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 92. maddesi gereğince aksi kanıtlanıncaya kadar geçerli olan Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 06.04.2015 tarihli raporunda; Usta öğreticilerin çalışma süreleri ve ücretleri ile ilgili tespitlerde bulunulduğunu; buna göre müvekkilinin, sözleşme ile kararlaştırılan 40 saatlik çalışma süresini aşarak haftada 48 saat çalıştığı ancak kendisine hak etmiş olduğu fazla sürelerle çalışma ve fazla çalışma ücretlerinin ödenmediğini, 2014 Ekim ayından itibaren ise eksik bir şekilde ödendiğinin netlik kazandığını; ayrıca tüm ulusal bayram ve genel tatil günlerinde de çalışmaya ara vermeden devam eden müvekkiline hak etmiş olduğu ulusal bayram genel tatil ücretlerinin de ödenmediğini; çalışmış olduğu süre boyunca hiç yıllık izin kullandırılmayan müvekkiline buna ilişkin herhangi bir ödeme de yapılmadığını; müvekkiline saat 18:00 den sonra yapmış olduğu çalışmaları ve yarıyıl ile yaz tatilleri ile cumartesi/Pazar günleri yapmış olduğu çalışmaları açısından gece ücreti ödenmesi gerektiğini ifade ederek; fazlaya ait dava hakları saklı kalmak üzere, şimdilik aktin fesih tarihi olan 11.06.2015 tarihinden itibaren işleyecek en yüksek banka mevduat faizi ile birlikte 500,00 TL kıdem tazminatı ile temerrüt tarihinden itibaren işleyecek en yüksek banka mevduat faizi ile birlikte 100,00 TL fazla mesai ücreti, 100,00 TL ulusal bayram genel tatil ücreti, 100,00 TL ücret (gece ücreti) farkı alacağı ve temerrüt tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte 200,00 TL yıllık izin ücreti olmak üzere şimdilik toplam 1.000,00 TL.nin davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bursa 7. İş Mahkemesi: 9.2.2017 gün ve E:2015/451, K:2017/38 sayı ile uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davacı tarafından davalı aleyhine açılan işçi alacağı ve tazminat davasının kabulüne, ıslah edilen miktarları da dikkate alarak, alacak ve tazminatların davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar vermiş, bu karara karşı davalı idare vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

İSTANBUL BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 31. HUKUK DAİRESİ: 23.11.2017 gün ve E:2017/942, K:2017/1539 sayı ile, davalı vekilinin istinaf başvurusunun kamu düzeni de nazara alınarak kabulü ile yargı yolu caiz olmadığından, HMK'nun 353/1-a.3 maddesi gereğince, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın yargı yolu caiz olmadığından ve dava şartı yokluğundan HMK'nun 114,115 ve 355. maddeleri gereğince reddine kesin olarak karar vermiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 1. İDARE MAHKEMESİ: 8.2.2018 gün ve E:2017/1908 sayı ile, "Uyuşmazlık konusu olayda, davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesinde tanımlanan istihdam şekillerinden memur, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçi kapsamında bulunmadığı, imzaladığı iş sözleşmesine (Ek Ders Görevi Verilerek Görevlendirilen Usta Öğretici Ferdi Hizmet Sözleşmesi) istinaden idareyle arasında hizmet ilişkisi kurulduğu, bu şekilde usta öğretici olarak işçi statüsünde çalışmakta iken, iş akdinin haksız feshedildiği iddiasıyla kıdem tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, gece ücreti farklı alacağı, resmi tatil çalışmasından kaynaklanan alacaklar ve yıllık izin ücreti alacağı gibi iş mevzuatından kaynaklanan alacaklarının tazmininin istenildiği görülmektedir.

Bu durumda, davacının, 4857 ve 5510 sayılı Kanunlar çerçevesinde mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, gece ücreti farklı alacağı, resmi tatil çalışmasından kaynaklanan alacaklar ve yıllık izin ücreti alacağının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu anlaşıldığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; davanın İş Mahkemesi'nin görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Bursa 7. İş Mahkemesi E:2015/451 sayılı dava dosyasıyla birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine..." karar vermiş, 26.2.2018 tarih ve E:2017/1907 sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş olup, 1.3.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Birgül KURT ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 20.4.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da temin edilmek sureti ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Bursa Nilüfer Havva Aslanoba Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli bünyesinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdi feshedilen davacının, fiilen çalıştığı günler karşılığı olan kıdem tazminatı, fazla mesai ücreti, ulusal bayram genel tatil ücreti, ücret (gece ücreti) farkı alacağı ve yıllık izin ücreti alacağının ödenmesi istemiyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79.madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 1.maddesinde, Kanunun amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 12.10.2017 gün ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun;

"İş mahkemelerinin kuruluşu" başlıklı 2. maddesinde,

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır." denilmiş,

"Dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı 3/1. maddesinde;

" (1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır..." denilmiş,

"Görev" başlıklı 5. maddesinde;

" (1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncümaddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından

kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar" denilmiştir.

Aynı Kanun'un "Geçici Hükümleri" başlıklı Geçici 1. maddesinde;

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir. " hükmüne yer verilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacının Bursa Nilüfer Havva Aslanoba Otelcilik Ve Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli bünyesinde usta öğretici olarak çalıştığı; davanın, fiilen çalışmış olduğu günler için çeşitli ücret alacakları ile kıdem tazminatının ödenmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatların İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Bursa 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesi'nin 23.11.2017 gün ve E:2017/942, K:2017/1539 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 1. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesi'nin 23.11.2017 gün ve E:2017/942, K:2017/1539 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.4.2018 gününde Üye Birgül KURT'un KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Birgül KURT	Turgay Tuncay Varlı

KARŞI OY

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 47. maddesinde yer alan, "Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ve hizmet içi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici veya sürekli olarak görevlendirilebilir. Öğretim tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri, yönetmeliklerle tespit edilir." hükmü uyarıca yayımlanan; Milli Eğitin Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmelik'in, 5. maddesinde; "Uzman ve Usta Öğreticiler aşağıdaki şekillerde görevlendirilirler.

1- Geçici personel olarak: Geçici personel olarak görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler ile yapılacak sözleşme esasları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15/05/1975 gün ve 1897 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 4 üncü maddesine göre Bakanlıkça hazırlanır.

2- (Değişik: 29.8.2009/27334 RG) Ek ders görevi verilmesi yoluyla:

4 . maddede belirtilen esaslara göre ek ders görevi verilmesi yoluyla görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilir."düzenlemesinin yer aldığı;

Anılan Yönetmeliğin muhtelif maddeleriyle, bu görevlilerin; göreve alınmaları ve görevlerinin sonlandırılması, çalışma süresi, çalışma saati, bu kapsamda çalışanların nitelikleri, sorumlulukları çalışma koşullarının, yapılacak ödemelerin kamu idaresince önceden düzenlendiği;

Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarında, sözleşmeli veya ek ders görevi ile usta öğreticilerin görev yapabileceği, bunların çalıma koşullarının statü hukuku içinde düzenlendiği, idarenin göreve alma ve görevi sonlandırmada gibi konularda üstün yetkilerinin bulunduğu görülmektedir.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinde; İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleri olduğu kurala bağlanmıştır.

Usta öğretici olarak görev yaparken sözleşmesi feshedilen davacı tarafından, kıdem, ihbar ve diğer tazminatlarının ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde açılan davanın görev yönünden reddine üzerine, idari yargı yerinde açılan davada; davanın görüm ve çözümünde adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği anlaşılmaktadır.

Davacının statü hukukuna tabi olduğu, görevlendirilmesinin iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemeyeceği, sosyal güvenlik bakımından bağlı olunan kurumun, statüsünü belirlemediği sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, davanın görüm ve çözümünün idari yargıya ait bulunduğu oyu ile davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu ve adli yargı yerinin görevsizlik kararının kaldırılması yolunda verilen karara katılmıyorum.

Üye
Birgül KURT